

Groningen in Transitie

Amersfoort, juni 2018

De aanleiding

Op onze economen kring bijeenkomst van 15 juni in Gebouw One Planet in Amersfoort kwam de actualiteit in Nederland aan de orde. Wij zien in de impasse rond de aardbevings schade in Groningen een lokale variant van de huidige Griekse tragedie in Europese Gemeenschap. Dat lijkt ons een geschikte aanleiding om onze visie praktisch toepasbaar te maken¹. Vertaald naar het Groningse dilemma presenteren wij het volgende beeld.

De aardbevings schade is een gevolg van de exploitatie van aardgas uit de Groningse bodem door een publiek privaat consortium de NAM. Het licht nogal voor de hand dat de aandeelhouders, de Staat der Nederlanden Shell en Esso, die aansprakelijkheid volledig voor hun rekening nemen. Dat blijkt een sprookje omdat nationale en multi-nationale financiële belangen van een hogere orde zijn dan lokale belangen. Genoeg daarover.

De onverkwikkelijke aanleiding biedt wel een gelegenheid om dit gebrek aan normen en waarden besef om te draaien. Dat kan door de honorering van het gevoel van lokale rechtvaardigheid en rechtschapenheid toe te vertrouwen aan de lokale belanghebbenden. Deze direct getroffen maken deel uit van de Groninger gemeenschap. Dat zet de deur open voor de Groninger gemeenschap om als deelgenoot en deelnemer eigenaar te worden en de verantwoordelijkheid te dragen.

De aanpak

Een kanteling door het vooropstellen van de lokale autonomie.

- De oprichting en installatie van een sociocratische coöperatie voor schadeherstel
- De oprichting en installatie van een lokale financiële autoriteit schadeherstel
- De oprichting en installatie van een lokale autoriteit lokale geldcirculatie.

- Besluitvorming op basis van consent.
- Beleid en uitvoering in het kader van de consent cultuur; aan de hand van agendering, beeldvorming, mening vorming, besluitvorming en monitoring van de uitvoering.

Verlos Nederland van een onverkwikkelijke affaire door het introduceren van lokale autonomie om tot een praktische oplossing te komen met een duurzaam lokaal economisch perspectief.

Wat behelst deze beknopte cryptische voorstelling van zaken².

- Vooropstaat het voortvarend werken aan schadeherstel van de beschadigde panden.
- Op grand van waardeoriëntatie gaat het primair om herstel van woongenot.
- Herstel van woongenot vraagt om een productieve inspanning door het lokale bedrijfsleven.
- Lotsverbondenheid draagt bij aan een lokaal gemeenschapsgevoel.
- Verwevenheid met de lokale economie kan tot uitdrukking komen in de lokale rentevrije geldschepping en het gebruik van een lokale munt.
- Geldschepping ten bate van de lokale bedrijvigheid tot schadeherstel brengt de lokale geldcirculatie op gang.

---

¹ Zie de bijlage Europe in Transition

² Zie de box De Symboliek van de Omgekeerde Piramide

- Lokale geldcirculatie stimuleert de lokale economie als een verdienste van de coöperatieve inspanning.
- Door uitbreiding van de werkgelegenheid stijgt de koopkracht van de lokale bevolking.
- De lokale overheid deelt mee en via de afdracht van met name de BTW in Groninger Florijnen.
- Door een jaarlijkse erfpacht te heffen vloeit de rentevrije geldschepping portie gewijs terug.

De weg naar transitie voor Groningen

Zoals aangegeven begint de weg naar economisch en maatschappelijk herstel met het voortvarend hervatten van het herstelwerk. De energie daarvoor gaat stromen door de deur te openen. Dan kunnen lokale architecten en aannemers samenwerken in het kader van een overkoepelend projectplan, waaraan iedere potentiële lokale aanbieder kan meedoen op basis van consent. Elk herstelobject kent twee hoofdbelanghebbenden. Het belang van de opdrachtgever, het huishouden van de bewoners. Het belang van de opdrachtnemer, de ploeg bouwvakkers die de herstelbouw uitvoert. Vanuit die kleinste eenheid van vrager en aanbieder past elk schadeherstelproject in de omgekeerde piramide structuur naar een meeromvattende kringorganisatie van de Groninger Coöperatie tot Schadeherstel.

Voortvarendheid vraagt om het verlenen van voorrang aan elk herstelbouwproject. In samenhang daarmee kan al doende met elkaar lerend hoe ondernemend te transformeren de praktijk van dit autonome Groninger speelveld ontwikkeld worden. Dit derde speelveld is kenmerkend voor elk autonoom burgerinitiatief. Hierdoor stijgt de economische waarde exploratie uit boven een publiek private exploitatie; de valkuil van de NAM.

Het gaat hier bovendien om lokale rentevrije geldschepping in solidariteit met de getroffen en in het belang van de Groninger gemeenschap. Dat belang zal op de een of andere manier in de pas moeten lopen met het profijt van de eigenaar van het pand en de eigenaar van het bouwbedrijf. Deze eigenaarspremie in het huidige markteconomisch systeem is eigenlijk een onbedoeld neveneffect. Om dit effect te neutraliseren dat wil zeggen in een juiste waardeverhouding te brengen denken wij aan een proportionaliteitsheffing als voorheffing. In het kader van een waardebeoordeling bij de afwikkeling van elk schadeherstelproject kan een erfbelasting ingevoerd worden.

De voortvarendheid vraagt om een onmiddellijke stapsgewijze aanpak. Consentbesluitvorming in de omgekeerde piramide structuur past in een lerende organisatie van een transformatieproces in kringverband. Het rechtvaardigheidsgevoel vraagt om een verrekening achteraf van het totale herstelproject. Naast het herstel van het woongenot gaat het om een herstel van een gezonde basis voor de hele lokale Groningse economie. In dat perspectief pleiten wij ervoor om de Groninger Coöperatie tot Schadeherstel naar ADELLOT model op termijn om te zetten in de geest van een betoog van de volgende paragraaf. Met het oog op de continuïteit op langere termijn van dit spontaan ontstane burgerinitiatief zou een overdracht van autonomie kunnen passen in de installatie van een Groninger Common, of een Hoogheemraadschap Groningen.

Het lokale gemeenschapsgevoel vraagt daarbij om een feestelijke afsluiting als bekroning op het werk. De economische waarde oriëntatie in de gemeenschap vraagt vervolgens om een jaarlijks festijn om het gebruiksgenot van het gemeenschappelijk eigendom en haar verantwoordelijkheid daarvoor te blijven vieren.

Naar een nieuwe politiek economische orde

De Groninger gemeenschap is met een schok bewust geworden van haar authentieke basis. De actuele waarde en betekenis van een eigen historische solidariteit met een onderlinge maatschappelijk economische binding. Een binding die past in een natuurlijke culturele samenhang. Een herstel van de regionale basis met lokale wortels heeft genoeg potentie om de maatschappelijk ecologisch verantwoorde uitdaging op te pakken. Aan de hand van een 'next level' politiek, die openstaat voor lokale burgerinitiatieven en dat facilitaire ondersteuning biedt aan een gezond lokaal samenleven en een gezond lokaal bedrijfsleven.

Een lokaal politieke ordening is dienstbaar aan drie onderscheiden huishoudens privaat, publiek en gemeenschappelijk. Het private terrein bestaat uit particuliere huishoudens in een productieve en consumptieve markteconomische samenhang. Publiek zijn de instituten en organen verbonden aan de publieke ruimte. In het kader van politieke besluitvorming en bestuur zijn daaraan verbonden het economisch apparaat voor een maatschappelijk verkeer en beheer in een algemeen belang. Een gemeenschap kan ontstaan rond een specifiek belang zoals schadeherstel met een fonds, een autoriteit en een coöperatie. Gemeenschappen in een regio kennen van oudsher erfdienstbaarheden of commons³. Onder invloed van allerlei burgerinitiatieven, met als kenmerk een gemeenschappelijk ideaal, bezit, gebruik of punt van aandacht, zorg (concern) is gemeenschapszin manifest te maken. De opkomst van autonome coöperaties, communities of commons hangt samen met een besef van de gemeenschappelijke waarde voor de natuurlijke, culturele en maatschappelijke omgeving. In dat besef gloort de behoefte aan een open gemeenschappelijk eigendom van en zorg voor haar lokale specifieke betekenis, belang en bijdrage aan de samenleving. Een zelfstandig autonoom orgaan vertegenwoordigt dat bepaalde gemeenschappelijk belang en organiseert de benodigde energie.

Voor het gevoel schiet een commerciële of publieke invulling van dat nut voor de gemeenschap tekort. Vanwege de waarde van het 'burgerinitiatief schadeherstel' ligt een gezamenlijke exploitatie, eigendom met een eigen verantwoordelijk autonoom bestuur en leiding voor de hand. De specifieke waarde van het burgerinitiatief vraagt om een orgaan met een eigen identiteit en bestuursstructuur ten behoeve van de eraan te besteden zorg ten bate van de gemeenschap van bewoners en gebruikers.

Dit speelveld staat boven de beperkingen van een commerciële exploitatie met winst oogmerk en kan door middel van het deelgenootschap het waarde belang op een authentieke consent democratische wijze effectief invullen. Dit speelveld tussen een bedrijfsmatige (vanuit commercieel belang) en een publieke dienstverlening (vanuit algemeen belang) maakt ruimte vrij voor een autonoom waarde belang vanuit een specifiek gemeenschappelijk oogmerk. Een belang in handen van deelnemers zelf, die vanuit een gemeenschappelijke betrokkenheid ten aanzien van een concrete zaak dat hen aangaat, in een gebied waartoe zij behoren en dat hun zorg is. De evolutie van onze economische geschiedenis vraagt om transformatie van gemeenschapszin in een nieuwe politieke orde. Een herordening in een verwevenheid op drie dimensies of speelvelden veel dichterbij de leefwereld van de lokale bevolking.

Urgentie samenhang en proces

De urgentie om het lot in eigen hand te nemen is evident. De valkuil van de oude economische orde is manifest. De uitdaging van het transitieproces naar een lokale autonomie en de invoering van een lokale munt onder toezicht van twee lokale financiële autoriteiten is gewaagd. Deze weg is echter door deskundigen verkend en op onderdelen

---

³ <https://nl.wikipedia.org/wiki/Commons> en [https://nl.wikipedia.org/wiki/Commons_\(doorverwijspagina\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Commons_(doorverwijspagina)) en <https://creativecommons.org/>

uitgeprobeerd. Het waagstuk mag niet extra gevaarlopen door halfslachtigheid. De visie is helder en vandaar ook de missie. Dat vraagt om een consistent beleid met heldere bottom up doelstellingen met proefondervindelijke invoeringsstrategie in kringverband en een cultuur van consentbesluitvorming. Consent besluitvorming in samenhangende kringen voor eenheid en afstemming in de lerende experimenterende organisatie van herstel en opbouw op een weg naar een ongekende lokale ambitie voor de Groninger Gemeenschap.

De blauwdruk in haar samenhangende aspecten zijn.

- Invoering van de het Groninger Florijn aan de hand van de talent technologie
- Geldschepping per individueel schadeherstelproject in teamverband
- Optuigen van de monitoring van de geldcirculatie
- Opbouwen van waardeketens rond de schadeherstelprojecten
- Optuigen van een kring van belanghebbenden per lokaal herstelproject
- Formaliseren van de autorisatie in het kader van een proefproject met urgentie.

Een en ander uit te werken in overleg met de deskundigen verbonden aan de Open Economen Kring.

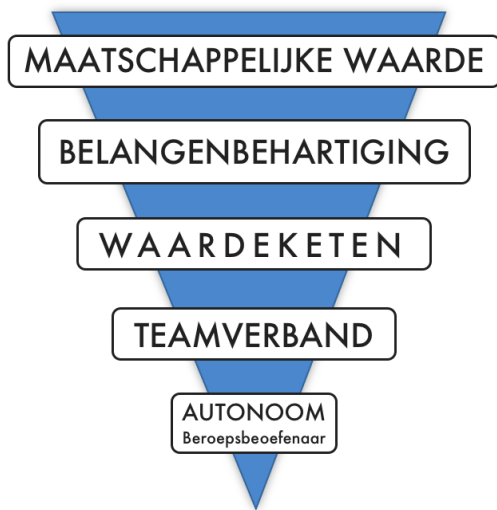
Aandachtspunten kerngedachten Groningen in transitie

Het is niet alleen de munt die wordt verduurzaamd (toekomstbestendig is). Het gaat daarmee ook over een duurzame inrichting van de samenleving.

- We koppelen het gedachtegoed van Adeloet.
- Coöperatieve werkvormen kunnen gestimuleerd worden, (voorrang bij uitgifte opdrachten?)
- Oplossen woningnood kan worden meegenomen, o.a. met renteloze hypotheek voor meer dan 30 jaar (zodat duurzame woningbouw betaalbaar wordt) in Florijn.
- Samenwerking met woningbouwcorporaties heeft voorkeur.
- Duurzame huizenbouw, energie plus woningen met levensduur voor de komende 200 jaar.
- Volledig recyclebaar, wonen en werken dicht bij elkaar, dat zijn nog meer eisen van deze tijd.
- Goed openbaar vervoer, ...energie infrastructuur, in de basis kleinschalig en onafhankelijk van de globale productie van heden ten dage; etc.
- lokale economie / productie / grondstoffen / werkgelegenheid naar 100%, middels financiële ondersteuning voor begeleiding van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt; sociale werkplaatsen krijgen weer een plek.
- Armoede kan worden opgelost als er is geen gebrek is rentevrij geld; er moet juist worden gewaakt, dat er niet te veel geld wordt aangemaakt.

- De Florijn economie is een complementaire economie en komt parallel aan de €-economie.
- De lokale overheid krijgt langs deze weg ook meer inkomsten en bespaart op welzijnskosten, bijstandsuitkeringen ed.
- Met de inzet van de Florijn komt er een instrument bij om meer burgerinitiatieven te financieren en te kunnen sturen in de samenleving.
- De Florijn dient daarmee het lokaal algemeen belang en ontsluit de stimulering van de gemeenschap en het bedrijfsleven.

Een en ander zal in het licht van het nieuwe tijd perspectief moeten staan met aandacht voor de draagkracht van de aarde en de UVRM, universele rechten van de mens.

Box de symboliek van de omgekeerde piramide.

Elk autonoom herstel project herstelt de waarde vaste veilige basis van een huishouden

Met een bouwprojectteam voor elk herstelproject

Met een waardeketen een netwerk verbonden aan de projectuitvoerders en dienstverleners

Met een organisatie voor de belangenbehartiging in coöperatief verband van de lokale gemeenschap

Met een autorisatie van autonomie voor de lokale Groninger gemeenschap of Common door middel van een Financiële en Monetaire Autoriteit

Met een topkring⁴ voor toezicht en verbinding met Nederland en Europa.

---

⁴ Zie <https://www.adelot.nl/algemeen/organisatie-structuur-sociocratische-cooperatie-adelot-ua/>